

*Pieņemts LELB 25.Sinodē 04.12.2010.ar lēmumu Nr.8
Stājas spēkā, saskaņā ar X sadaļas nosacījumiem
Grozījumi pieņemti LELB 27. Sinodē 2016. gada 3. jūnijā*

LELB Sinodes KĀRTĪBAS RULLIS

I Sinode

1. Sinode ir augstākā Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas (LELB) lēmēj institūcija, kas darbojas LELB Satversmes ietvaros.
2. Sinode organizē darbu kārtējās sēdēs ar periodiskumu vienu reizi četros gados, kā arī ārkārtas sēdēs pēc nepieciešamības.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar LELB 27. Sinodes lēmumu Nr. 2.4., 03.06.2016)
3. Sinode ir lemttiesīga neatkarīgi no sēdē klātesošo dalībnieku skaita.

II Sinodes dalībnieki

1. Sinodes dalībnieki *ex officio* ir arhibīskaps, bīskapi, Virsvaldes locekļi, prāvesti, draudžu mācītāji vai palīgmācītāji, mācītāja pienākumu izpildītāji, LELB revidenti un draudžu delegāti - draudžu priekšnieki vai to aizstājēji uz pilnvaras pamata. Tikai Sinodes dalībniekiem ir pastāvīgas balsošanas un uzstāšanās tiesības, izņemot šīs sadaļas 5.punktā noteiktos gadījumus. Sinodes viesiem var tikt piešķirtas uzstāšanās tiesības Kārtības rullī noteiktajos gadījumos.
2. Ja draudzē kalpo vairāki mācītāji, tad draudzes padome deleģē dalībai Sinodē tik delegātus (ieskaitot draudzes priekšnieku vai viņa aizstājēju), cik tai ir mācītāju.
3. Draudzes padome var deleģēt draudzes priekšnieka vietā citu delegātu uz rakstveida pilnvaras pamata, norādot termiņu - uz konkrētu sēdi vai ilgāk.
4. Sinodes dalībniekiem nav tiesību pilnvarot balsot savā vietā citus Sinodes dalībniekus.
5. Draudzei, kura nav nokārtojusi visus maksājumus LELB vajadzībām ne mazāk kā mēnesi pirms Sinodes sēdes, ir tiesības izvirzīt dalībai Sinodē delegātus bez balsošanas tiesībām.

III Sinodes vadība

1. Sinodes vadību nodrošina prezidijs.
2. Prezidija sastāvā ietilpst kopskaitā 5 locekļi: arhibīskaps un vēl 4 locekļi, kurus no sava vidus izvirza un ievēl Sinode.
3. Gadījumā, ja Sinode neievēl dalībai Prezidijā šīs sadaļas 2.punktā noteiktajā kārtībā ieteiktos locekļus, balsojumam tiek izvirzīti Kapitula ieteiktie locekļi. Ja arī tad Sinode locekļus neievēl, balsojumam tiek izvirzīti Bīskapu kolēģijas ieteiktie locekļi. Ja arī tad Sinode locekļus neievēl, arhibīskapam ir tiesības iecelt par Prezidija locekļiem jebkurus no Sinodes dalībniekiem, kuri nav šajā punktā norādītajā kārtībā iepriekšējās reizes izvirzīti Sinodes balsojumam. Šī punkta kārtībā notikusī Prezidija locekļu ievēlēšana vai iecelšana nozīmē Prezidija apstiprināšanu pilnā sastāvā un Prezidija pilntiesīgu lemtspēju.
4. Prezidija darbībā, ja kāds no tā locekļiem pieprasa pieņemt lēmumu ar balsojumu, Prezidijs pieņem lēmumu balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu. Balsojums ir leģitīms,

ja balsojumā piedalās vairāk par pusi prezidija locekļu. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir arhibīskapa bals. Ja par kādu lēmumu notiek balsojums, tā rezultāti tiek fiksēti Sinodes sēdes protokolā.

5. Ja kādus lēmumus nav iespējams pieņemt nekavējoties, Prezidijs izsludina Sinodes sēdes pārtraukumu, lai apspriestos.
6. Prezidijam ir šādas tiesības un pienākumi: organizēt Sinodes gaitu; iecelt Sinodes sēdes vadītāju un Sinodes sēdes sekretāru; izlemt par Sinodes vadītāja un sekretāra nomaiņu; apkopot Sinodes sēdes laikā iesniegtos priekšlikumus un izlemt to tālāko virzību; piešķirt vai atteikt tiesības uzstāties personām, kurām, saskaņā ar Kārtības ruļļa II sadaļu, nav uzstāšanās tiesību; noteikt tiesības uzstāties un uzstāšanās laiku debatētājiem; ja tas nav noteikts Kārtības ruļlī; izskatīt un izlemt jautājumus par sūdzībām attiecībā uz Sinodes norises gaitu; izlemt vai lēmumprojekti, kas nav Sinodes sēdes darba kārtībā ir nododami balsojamam tekošajā Sinodes sēdē; izsludināt īslaicīgus (līdz 1 stundai) Sinodes sēdes pārtraukumus; izlemt citus jautājumus, kuru izlemšanas kārtība nav reglamentēta Kārtības ruļlī.
7. Sinodes vadītājam ir tiesības vadīt Sinodes sēdi, dot saistošus norādījumus Sinodes dalībniekiem, dot vārdu vai pārtraukt uzstāšanos, izlemt par uzstājošos secību, izteikt Sinodes dalībniekiem piezīmes par pārkāpumiem. Sinodes vadītāja norādījumi ir saistoši Sinodes dalībniekiem.
8. Sinodes sekretāram ir pienākums protokolēt sēdes gaitu, fiksējot visus notikumus atbilstoši Kārtības ruļļa prasībām.

IV Mandātu komisija

1. Mandātu komisiju vienu mēnesi pirms katras Sinodes sēdes izvirza un apstiprina Virsvalde. Ziņas par Mandātu komisijas sastāvu Virsvalde nodod draudzēm pirms Sinodes sēdes, ievietojot attiecīgu informāciju LELB mājas lapā.
2. Mandātu komisija sastāv no trim locekļiem, no kuriem viens ir komisijas priekšsēdētājs.
3. Mandātu komisijas darbībā, ja kāds no tās locekļiem pieprasa lēmumu pieņemt ar balsojumu, komisija pieņem lēmumus balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu. Balsojums ir leģitīms, ja tajā piedalās visi locekļi. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir Mandātu komisijas priekšsēdētāja bals. Ja par kādu lēmumu notiek balsojums, tā rezultāti tiek fiksēti Mandātu komisijas sēdes protokolā. Protokolu sastāda un paraksta Mandātu komisijas priekšsēdētājs.
4. Mandātu komisijai ir šādas tiesības un pienākumi: pirms Sinodes sēdes apkopot iesūtīto informāciju par Sinodes dalībniekiem un viesiem, un sastādīt to sarakstus; Sinodes sēdes dienā, pirms sēdes sākuma, veikt Sinodes dalībnieku reģistrāciju, pārbaudot ieradušos personu atbilstību sarakstos esošajai informācijai un izsniedzot Sinodes dalībniekiem balsošanas kartes; veikt viesu reģistrāciju; ziņot Sinodei par klātesošajiem Sinodes dalībniekiem un viesiem; pēc Sinodes Prezidija pieprasījuma, sniegt citu informāciju, kas ietilpst Mandātu komisijas kompetencē.
5. Mandātu komisijas locekļu pilnvaras izbeidzas līdz ar Sinodes sēdes beigām.

V Balsu skaitīšanas komisija

1. Sinode no sava vidus izvirza piecus Balsu skaitīšanas komisijas locekļus.
2. Sinode ievēl balsu skaitīšanas komisiju ar vienkāršu balsu vairākumu, balsojot kopumā par visu komisijas sastāvu.

3. Gadījumā, ja Sinode neievēl šīs sadaļas 1.punkta kārtībā ieteikto Balsu skaitīšanas komisiju, arhibīskapam ir tiesības iecelt Balsu skaitīšanas komisiju, kurā nav iepriekšējo reizi Virsvaldes izvirzītie kandidāti Sinodes balsojumam.
4. Balsu skaitīšanas komisijas darbībā, ja kāds no tās locekļiem pieprasa lēmumu pieņemt ar balsojumu, komisija pieņem lēmumus balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu. Balsojums ir leģitīms, ja tajā piedalās vairāk par pusi komisijas locekļu. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētāja balss. Ja par kādu lēmumu notiek Balsu skaitīšanas komisijas balsojums, tā gaita tiek atspoguļota komisijas un rezultāts tiek atzīmēts Sinodes sēdes protokolā.
5. Balsu skaitīšanas komisijai ir šādas tiesības un pienākumi: skaitīt nobalsojušo delegātu balsis par katru atklāto vai aizklāto balsojumu; ziņot Sinodei par balsojuma rezultātiem; pēc pieprasījuma, instruēt Sinodes dalībniekus par balsošanas kārtību; kontrolēt, lai balsošana atbilstu Kārtības ruļļa prasībām; pēc Sinodes Prezidija pieprasījuma, sniegt citu informāciju, kas ietilpst Balsu skaitīšanas komisijas kompetencē.
6. Balsu skaitīšanas komisijas pilnvaras izbeidzas līdz ar Sinodes sēdes beigām.

VI Redakcijas komisija

1. Prezidijs Sinodes sēdes laikam izveido Redakcijas komisiju. Redakcijas komisijas locekļu skaits nav reglamentēts un tie var nebūt Sinodes dalībnieki. Gala lēmumu par Redakcijas komisijas ierosinājumiem pieņem Prezidijs.
2. Redakcijas komisijai ir šādas tiesības un pienākumi: veikt lēmumprojektu satura juridisko izvērtējumu un sniegt attiecīgās lēmumprojekta redakcijas ierosinājumus.
3. Redakcijas komisijas pilnvaras beidzas līdz ar Sinodes sēdes beigām.

VII Sinodes dalībnieku reģistrācijas kārtība

1. Ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms Virsvaldes noliktā Sinodes sēdes datuma, draudžu padomes paziņo Virsvaldei par delegātu dalību Sinodes sēdē.
2. Draudžu delegāti, par kuriem informācija tiek iesniegta vēlāk, nekā vienu mēnesi pirms Sinodes sēdes, netiek pielaisti Sinodes dalībnieku statusā, izņemot gadījumus, ja tam ir attaisnojošs iemesls vai gadījumus, kad draudzes padome veic iepriekš paziņota delegāta aizstāšanu ar citu. Jautājumu par attaisnojoša iemesla pamatotību, pēc draudzes padomes iesnieguma, izlemj Mandātu komisija. Draudzes delegāta aizstāšanu apstiprina Prezidijs, pamatojoties uz draudzes padomes rakstveida lēmumu.
3. Draudzei ir tiesības atsaukt savu delegātu, vienlaicīgi ieceļot tā aizstājēju, visā Sinodes sēdes laikā. Šādā gadījumā, šis fakts tiek fiksēts Sinodes sēdes protokolā. Atsauktais delegāts zaudē mandātu, savukārt jaunais delegāts iegūst mandātu un balsošanas karti, parakstoties sēdes protokolā.
4. Virsvalde, pamatojoties uz draudžu iesniegtajām ziņām un tās rīcībā esošo informāciju, sagatavo gaidāmās Sinodes sēdes dalībnieku sarakstus un, attiecīgi, balsošanas kartes.
5. Sinodes sēdes norises dienā, ieradušies Sinodes dalībnieki atzīmējas pie Virsvaldes nozīmēta darbinieka, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, parakstoties sarakstā pretī savam uzvārdam un saņemot balsošanas kartes. Sinodes dalībnieka paraksts pretī savam uzvārdam sarakstā nozīmē, attiecīgās personas apņemšanos ievērot svinīgo Sinodes locekļa solījumu.
6. Sarakstus ar reģistrētajiem Sinodes locekļiem Mandātu komisija iesniedz Prezidijam pēc tā izveidošanas.

VIII Sinodes gaita

1. Sinodes sēdi atklāj arhibīskaps ar kopīgu lūgšanu un uzrunu.
2. Pēc arhibīskapa uzrunas, vārds tiek dots Mandātu komisijas priekšsēdētājam, kurš ziņo par reģistrētajiem Sinodes locekļiem, sniedzot ziņas par locekļu kopējo skaitu, kā arī, ziņo par klātesošajiem viesiem.
3. Pēc Mandātu komisijas priekšsēdētāja ziņojuma, arhibīskaps aicina Sinodes locekļus balsot par Virsvaldes izvirzīto Balsu skaitīšanas komisijas locekļu kandidātu apstiprināšanu.
4. Pēc Balsu skaitīšanas komisijas locekļu apstiprināšanas, arhibīskaps piesaka un aicina Sinodes locekļus balsot par Prezidija locekļu kandidātiem.
5. Pēc Prezidija apstiprināšanas Prezidijs no sava vidus ieceļ Sinodes sēdes vadītāju un, no pārējo Sinodes dalībnieku vidus – Sinodes sēdes sekretāru.
6. Sinodes sēdes vadītājs un/ vai sekretārs var tikt nomainīts, par to izdarot ierakstu sēdes protokolā.
7. Sēdes vadītājs nolasa klātesošajiem iepriekš Sinodes dalībniekiem nosūtīto darba kārtību un, ja nav iebildumu par darba kārtību, rosina apstiprināt to un uzsākt izskatīt jautājumus pēc būtības.
8. Sinodes sēdes gaitā ne mazāk kā 20 klātesošie Sinodes dalībnieki var iesniegt Prezidijam parakstītu ierosinājumu mainīt darba kārtību, kā arī, darba kārtības izmaiņas var patstāvīgi ierosināt Prezidijs. Izmaiņas Sinodes sēdes darba kārtībā (iepriekš izsludināta jautājuma izskatīšanas atcelšana un/ vai jauna jautājuma iekļaušana) var notikt tikai tad, ja par šādu priekšlikumu nobalso ne mazāk kā 2/3 no klātesošo Sinodes dalībnieku kopskaita.
9. Ja tiek pieteiktas Sinodes sēdes darba kārtības izmaiņas pirms darba kārtības apstiprināšanas, ierosinātājiem izmaiņu pamatošanai dots kopējais uzstāšanās laiks 3 minūtes. Ja kāds no Sinodes dalībniekiem vēlas izteikties pret darba kārtības izmaiņām, tam tiek dots kopējais uzstāšanās laiks 3 minūtes.
10. Ja tiek pieteiktas Sinodes sēdes darba kārtības izmaiņas sēdes gaitā jau apstiprinātā darba kārtībā, par priekšlikumu tiek balsots bez debatēm.
11. Ja tiek mainīta darba kārtība, tajā iekļaujot jaunus apspriežamos jautājumus, vienlaicīgi ar izmaiņu apstiprināšanu, tiek balsots arī par debašu laiku konkrētajam jautājumam. Ierosinājumu debašu garumam iesniedz Prezidijs, vadoties no izskatāmā jautājuma svarīguma un Sinodes sēdes grafika.
12. Sinodes sēdes gaitā Sinodes dalībnieki iesniedz Prezidijam iesniegumus par uzstāšanos debatēs.
13. Lemšana par katru darba kārtībā esošu jautājumu uzsākas ar Prezidija nozīmētas atbildīgās personas ziņojumu, kura beigās tiek formulēts konkrēts lēmumprojekts. Pēc ziņojuma noklausīšanās, ja par attiecīgo jautājumu ir pieteikušies debatētāji, tiek uzsāktas debates. Ja debatētāji nav pieteikušies, par attiecīgo lēmumprojektu tiek rosināts balsojums.
14. Debates tiek organizētas rindas kārtībā sastājoties divās grupās – vieni, kuri aicina balsot par konkrēto priekšlikumu, otri – kuri aicina balsot pret.
15. Debašu garums par IX sadaļas 6.punktā norādītajā darba kārtībā esošajiem jautājumiem nedrīkst pārsniegt 3 minūtes. Sinodes dalībnieks nedrīkst atdot sev paredzēto uzstāšanās laiku debatēs citam dalībniekam, kā arī, nedrīkst par vienu jautājumu debatēt vairāk kā vienu reizi.
16. Prezidijs var ierosināt pagarināt debašu laiku vai slēgt debates pirms to maksimālā termiņa notecēšanas. Šāds lēmums tiek pieņemts ar klātesošo Sinodes sēdes locekļu vienkāršu balsu vairākumu.

17. Beidzoties debatēm par konkrēto jautājumu, sēdes vadītājs aicina Sinodes dalībniekus balsot par attiecīgo lēmumprojektu. Gadījumā, ja konkrēta jautājuma izlemšana ir atkarīga no kāda vēl neizskatīta jautājuma izlemšanas, sēdes vadītājs var atlikt balsojumu līdz ir izlemts pēdējais.
18. Balsošana ir atklāta, izņemot balsojumus attiecībā uz amatpersonu ievēlēšanu. Pirms katra balsojuma ne mazāk kā 10 Sinodes dalībnieki var iesniegt Prezidijam parakstītu lūgumu balsot aizklāti. Šādā gadījumā balsojums notiek aizklāti, ja par šādu priekšlikumu nobalso 1/3 no klātesošajiem Sinodes dalībniekiem.
19. Lēmums tiek pieņemts, ja par to nobalso klātesošo Sinodes dalībnieki vienkāršs vairākums vai kvalificēts vairākums, ja to prasa LELB Satversmes un/ vai Kārtības ruļļa nosacījumi.
20. Atklāta balsošana notiek pēc sēdes vadītāja aicinājuma, Sinodes dalībniekiem paceļot balsošanas kartes – balsojot „par”, „pret” vai „atturas”, saskaitot balsis katra veida balsojumā. Pēc balsu saskaitīšanas, Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs paziņo balsojuma rezultātu, kas tiek fiksēts sēdes protokolā.
21. Pirms aizklātā balsojuma, Balsu skaitīšanas komisija izsniedz Sinodes dalībniekiem speciāli sagatavotas balsošanas kartes, kurā balsotājs rakstveidā atzīmē savu izvēli – balsojot „par”, „pret” vai „atturas” un iemet balsošanas karti Balsu skaitīšanas komisijas norādītā speciālā urnā. Kad balsis ir nodotas, Balsu skaitīšanas komisija dodas ar urnu uz atsevišķu telpu un saskaita balsis. Pēc balsu saskaitīšanas, Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs paziņo balsojuma rezultātu, kas tiek fiksēts sēdes protokolā.
22. Ja par kādu lēmumu balsis sadalās līdzīgi, tad attiecīgais lēmums ir pārbalsojams vēlreiz. Ja arī otrreiz balsojot balsis sadalās līdzīgi, tad, atklāta balsojuma gadījumā izšķirošā ir Sinodes vadītāja balss, savukārt, aizklāta balsojuma gadījumā, tiek balsots trešo reizi, kur, balsīm atkal sadaloties līdzīgi, jautājuma izlemšana tiek atcelta.
23. Sinodes Prezidijam ir tiesības ierosināt izsludināt Sinodes sēdes pārtraukumu ne ilgāk kā uz 40 dienām. Sinodes sēde ir pārtraukta, ja par šādu priekšlikumu nobalso ne mazāk kā 2/3 klātesošo Sinodes locekļu.
24. Sinodes sēdes protokolu pēc sēdes noslēguma paraksta sēdes vadītājs un protokolētājs. Lēmumus, ko ir nepieciešams noformēt atsevišķa dokumenta veidā, paraksta arhibīskaps.
25. Pēc visu Sinodes sēdes darba kārtības jautājumu izskatīšanas, sēdes vadītājs paziņo par Sinodes sēdes slēgšanu un dod vārdu arhibīskapam noslēguma runai un kopīgai lūgšanai.

IX Jautājumu sagatavošana izskatīšanai Sinodes sēdē un sākotnējās darba kārtības noteikšana.

1. Priekšlikumus jautājumu izskatīšanai Sinodē ir tiesības virzīt draudzēm, iecirkņu sapulcēm, Mācītāju konventiem, Mācītāju konferencēm, mācītājiem, iecirkņu prāvestiem, bīskapiem, arhibīskapam un Virsvaldes locekļiem. Priekšlikumi jautājumu izskatīšanai kārtējā Sinodes sēdē iesniedzami ne vēlāk kā 8 mēnešus pirms kārtējās Sinodes sēdes. Šī termiņa nokavēšanas gadījumā, iestājas šīs sadaļas 8.punkta nosacījumi.
2. Priekšlikumi sūdzību izskatīšanai Sinodē (starp Sinodes sēdēm) ir iesniedzami ne vēlāk kā 45 dienas pirms Sinodes sēdes. Šāda jautājuma izlemšanu iekļauj Sinodes sēdes darba kārtībā ja Bīskapu kolēģija tam ir sniegusi atbalstu.
3. Priekšlikumi jautājumu (t. sk. sūdzību) izskatīšanai Sinodē jāiesniedz Virsvaldei, kas viena mēneša laikā, informējot priekšlikuma ierosinātāju, dod slēdzienu par sūdzības

- izskatīšanas iekļaušanu vai neiekļaušanu Sinodes sēdes darba kārtībā, jautājuma attiecināmību Sinodes kompetencei un attiecināmības gadījumā organizē priekšlikuma tālāku virzību apspriešanai iecirkņos un, ja nepieciešams, Mācītāju konferencē
4. Virsvalde organizē iesniegto priekšlikumu apspriešanu iecirkņos un, ja nepieciešams, Mācītāju konferencē tā, lai diskusijas par attiecīgajiem jautājumiem iepriekšminētajās institūcijās tiktu pabeigtas ne vēlāk kā 2 mēnešus pirms kārtējās Sinodes sēdes norises termiņa.
 5. Ārkārtas Sinodes sēdes izsludināšanas gadījumā, personas, kurām, saskaņā ar LELB Satversmi ir tiesības to sasaukt, ne vēlāk kā 45 dienas pirms sēdes norises, iesniedz Virsvaldē ierosināto dienas kārtību un priekšlikumus par lēmumprojektiem.
 6. Virsvalde gan kārtējās, gan ārkārtas Sinodes gadījumā, ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms Sinodes sēdes sagatavo un nosūta Sinodes locekļiem paredzamo darba kārtību un lēmumprojektiem.
 7. Katram draudžu loceklim ir tiesības iepazīties ar Sinodes sēdes darba kārtību un lēmumprojektiem.
 8. Gadījumos, ja nav ievēroti šajā sadaļā noteiktie nosacījumi jautājumu virzīšanai izskatīšanai Sinodē, darba kārtībā var iekļaut tikai tādu jautājumu izskatīšanu, kas, atbilstoši Satversmei, neprasa iepriekšēju apspriešanas procedūru iecirkņu sapulcēs un/ vai Mācītāju konferencē.

X Pārejas noteikumi

1. Kārtības ruļļa sadaļas no I līdz VIII (ieskaitot) un IX sadaļas 6.punkts stājas spēkā 3 mēnešus pirms 25.Sinodei sekojošās kārtējās Sinodes.
2. Pārējie Kārtības ruļļa nosacījumi stājas spēkā ar brīdi, kad pilnā apmērā stājas spēkā LELB Satversme.
3. Līdz LELB Satversmes spēkā stāšanās pilnā apmērā brīdim Sinodes darba kārtība tiek sagatavota atbilstoši LELB Satversmes un tās pārejas noteikumu nosacījumiem.
4. Kārtības rullis ir jāgroza vienlaicīgi ar LELB Satversmes izmaiņām, ja Satversmes izmaiņu rezultātā starp Satversmi un Kārtības rulli rodas pretrunas.
5. Virsvalde līdz kārtējai Sinodei izstrādā un apstiprina Mācītāju konferencē Sinodes dalībnieka svinīgā solījuma tekstu.